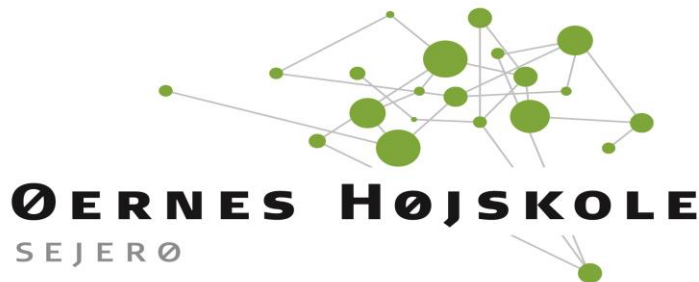

Værdi og undervisningsgrundlag

Værdigrundlag:

Øernes Højskole bygger på den Grundtvigske tradition, der kombinerer almen oplysning med en praksisforankret tilgang til undervisning.

På Øernes Højskole lægger vi vægt på, at vores dagligdag såvel som vores kursusudbud hele tiden må forholde sig til den verden, som omgiver os.

Det gælder det lokale såvel som det globale miljø.

Bæredygtighed er således en afgørende værdi for Højskolen.

Vores verdensbillede er humanistisk. Det betyder bl.a. at vi vægter respekt for det enkelte menneske og for øsamfundet i særdeleshed ved at fokusere på de værdier, der er kendetegnet for små samfund. Vi lægger i vores undervisning vægt på dialog, samvirke og gensidig respekt.

Højskolen skal både i sin undervisning men også i hele sin drift og praksis fra renovering til dagligt forbrug på skolen afspejle disse værdier.

Formål:

At dække et behov for mere viden om og træning i grønt entreprenørskab og bæredygtig omstilling i praksis via forretningsmodeller, der i særlig grad bygger på øernes o.a. yderområders værdier og potentialer

At skabe et fælles refleksions- og samtalerum for øboere, sommerhusejere og turister.

At vise i praksis, hvordan man kan skabe en bæredygtig omstilling både gennem byggeri, madlavning og daglige gøremål

At etablere et internationalt læringscenter i samarbejde med uddannelsesinstitutioner, netværksorganisationer og lokale – et læringscenter, der ikke alene er en saltvandsindsprøjtning til samfundet på Sejerø – men bidrager til at booste livskraft, iværksætterier og bæredygtig omstilling på danske og europæiske småøer.

At skabe en udvikling, hvor ø-livet ikke bare må forblive en romantisk sommerdrøm om "slow living" i pagt med naturen - men en reel mulighed med erhvervstilbud og et tidssvarende serviceniveau.

At inspirere til nytænkning, erfaringsudveksling og samarbejde med beslægtede initiativer - i Danmark såvel som i resten af Europa.

Undervisningsgrundlag:

- Den Grundtvigske tanke om, at fundamentet for tilegnelse af kompetencer går gennem oplivelse, oplysning og oplevelse – og at man skal gribe før man kan begribe.
- Den Brundtlandske opfattelse af, at en bæredygtig omstilling må omfatte både økonomisk, miljømæssig og social udvikling. Hertil kommer en daglig og vedvarende behandling og stillingtagen til de 17 Verdensmål
- Slow living – forstået som en tilgang til livet om at ”når du behøver mindre vil du have mere”.
Entreprenørskab – som samlet begreb for kreativitet, innovation og iværksætteri – og som både teoretisk og praktisk fundament for at danne aktive, deltagende og kreative forandringsagenter i udviklingen af bæredygtige samfund
Udvikling af værtsskabsmodeller og kommunikationsformer, der øger mulighederne for at gøre møde mellem vært og gæst optimal, så gæsten føler sig velkommen og værdsat.

Dagligdagen vil veksle mellem praksisforankrede undervisningstiltag og almen dannende undervisning, der knytter sig til den Grundtvigske tradition og tænkning om læring og dannelse. En af **Grundtvigs kongstanker** var, at man skal gribe før man kan begribe – det vil vi omsætte til en moderne ”pædagogisk metode”, hvor udgangspunktet er, at kursisterne får kendskab til teorier/idéer og deler viden ved at handle og eksperimentere i praksis - i et højskole- og ø-miljø, hvor alle er en del af - og bidrager til et fællesskab. På Øernes Højskole vil vi ikke blot få kursisterne til at handle og tænke kreativt - men også at handle og eksperimentere *sammen*; at "*samvirke*" - både indbyrdes og med øboerne i øvrigt, idet vi ikke er i tvivl om, at især i de mindre ø-samfund, må bæredygtig og nytænkende erhvervsudvikling bygge på samvirke. Samvirke er et ældre ord for det at arbejde sammen for at nå et fælles mål eller et bestemt resultat.

Fokus på **bæredygtig omstilling** vil ligeledes være gennemgående i alle vores kurser. Vi vil skabe grobund for nytænkende erhvervsudvikling, der bygger på bæredygtighed/sustainability, og vi vil samarbejde med udviklings- og forskningsmiljøer, der arbejder med dette fokusområde.

Højskolens kurser skal medvirke til at almindelige borgere får indsigt og redskaber til at skabe en mere bæredygtig og klimavenlig hverdag.

Et andet fokus for højskolens undervisning - og arbejde er udvikling af **entreprenørskab**, forretningsudvikling og samvirke på øer og i andre yderområder.

Entreprenørskab bruger vi lige som den Europæiske Social Fond og Undervisningsministeriet definerer det i en rapport om entreprenørskab i undervisningen fra 2008, som samlet begreb for kreativitet, innovation og iværksætteri. Undervisning i entreprenørskab har mange dimensioner og kan iværksættes i mange forskellige kontekster. Men frem for alt er det en måde at tænke sit liv på. Begrebet dækker over en persons motivation og evne til - enten som selvstændig eller som ansat i en virksomhed - at spotte en mulighed og forfølge den med henblik på at skabe social og økonomisk værdi. Det drejer sig om at være foretagsom, at delagtiggøre og involvere sig.

Øernes Højskole vil oplyse og (ud)danne engagerede og bæredygtige entreprenører ved at give dem mod på, inspiration, metoder og værktøjer til at skabe nytænkende erhvervs- og forretningsudvikling på tværs af kendte brancher og skel. Forretningsudvikling, der i særlig grad bygger på øernes (- og andre yderområders)

potentialer - og tager afsæt i højskole-tanken og grundliggende værdier om bæredygtighed, samvirke og slow-living. Skolens undervisningsmetode skal i meget høj grad være praksis-forankret - hvor kursisterne eksperimenterer med at løse faktiske ø-udfordringer med hele Sejerø som læringsrum. Med sin eksperimenterende, tværgående og praksis-forankrede undervisningsmetode kan Højskolen samtidig fungere som et eksperimentarium for bæredygtige løsninger med tilknytning til udviklings- og forskningsmiljøer indenfor en række fagområder fx . vedrørende fødevareforarbejdning, håndværk, oplevelsesøkonomi

Højskolen skal give den enkelte kursist et praktisk og teoretisk fundament for at blive en aktivt deltagende og kreativ forandringsagent - en "entreprenør" i udviklingen af bæredygtige ø-samfund og andre yderområder.

På nogle kurser vil der være indbygget tilbud om ekskursioner både til andre øsamfund og til storbymiljøer, som inspirerende metro - modpol til den slow-living kultur, der ofte kendetegner øerne.

Slow Living har sin forankring i Slow Food-Bevægelsen, der startede som et oprør mod den første McDonalds og derfor blev en modpol til fast food. Siden er der kommet flere aspekter i langsombevægelsen, f.eks. "downshifting" (at kunne arbejde færre timer ved at skære ned på sit forbrug), at vandre eller cykle i stedet for køre bil, at være tilstedeværende i sit nu, se mindre tv, pc og vende blikket ud, slukke mobilen, være nærværende i naturen og nærmiljø, at dyrke sin have i stedet for at købe alt i supermarkedet, opmærksomhed på bæredygtighed, at lære at være tilfreds med det, man har.

Småøerne er et oplagt rum for at dyrke denne disciplin. Småøerne beskrives ofte, som et stede hvor tiden har stået lidt stille – en tidslomme hvor autensiteten kan opleves og hvor den lange færgetur tvinger passageren ned i gear. Naturen, dyrelivet, dårlig internetforbindelse, havets lyd og tilstedeværelse overalt på øen, nattemørket med stjernehimlen – det vilde dyreliv – de græsklædte ”bjerge”, som bakkerne kaldes på Sejerø - alt sammen skaber det en tilstand af ro og langsomhed.

I samarbejde med lokale entreprenører vil vi udvikle **værtskabsmodeller**, som sigter mod at optimere mødet mellem gæst og vært – og det at få mennesker til at føle sig velkommen. En god vært er imødekomende og gæstfri. Han/hun deler ud af hvad han/hun har og kan tilbyde. En god vært tager vare på de ønsker og behov, som gæsten har. Værtskab på øerne handler dog ikke kun om at tilbyde måltids-oplevelser men om at udvikle en bredere vifte af sammenhængene oplevelser i forbindelse med det at gæste et ø-samfund - enten som turist eller i anden forbindelse.

Når en række ø-aktører bidrager til autentiske oplevelser og indtryk, hvor måltider, byggeri, kunst og håndværk, ø-kultur, historie, natur og eksperimenteren med bæredygtighed inviterer gæsten indenfor, er det ø-samfundet som helhed, der er vært og byder velkommen.

Dermed kan værtskabet og besøget på Sejerø og andre øer blive en helt speciel og samtidig lærerig oplevelse, som både turister og andre besøgende gerne betaler noget for - og som kan tiltrække tilflyttere. Dette værtskabs-begreb kalder samtidig på nye former for partnerskaber på tværs af brancheskel - og måske på nye former for "delt ejerskab" - eller fælles drift af visse serviceydelser - fx en butik. Og så er vi tilbage til, at især i de mindre ø-samfund, må bæredygtig og nytænkende erhvervsudvikling gå hånd i hånd med samarbejde og samvirke.

Kursustilbud

Højskolen vil i sin nuværende form fortrinsvis tilbyde kortere kurser af 1-4 ugers varighed. Udbuddet af kurser vil alle leve op til vores værdigrundlag om bæredygtighed, entreprenørskab og slow-living, og de vil fortrinsvis ligge indenfor følgende hovedområder:

- 1. Bæredygtig fødevareforarbejdning og udvikling af kulinariske oplevelser**
- 2. Bæredygtigt håndværk og bæredygtig arkitektur og design samt udvikling af tilknyttede oplevelsestilbud**
- 3. Bæredygtig energi-, forsyning- og ressourcehåndtering (vand, energi, affald)**

Især indenfor fag-linje 1 og 2 vil vi arbejde med udvidelse af forretningsgrundlaget for ø-producenter via udvikling af oplevelsestilbud tilknyttet produktionen.

Målgrupper for højskolens kurser:

- fødevareproducenter eller køkkenpersonaler som har forkærlighed for etablering eller ansættelse på en mindre ø eller i et yderområde - i Danmark eller Europa samt studerende på erhvervsskoler som led i deres uddannelse
- kursister fra andre højskoler og efterskoler som led i et længerevarende skoleophold 1)
- studerende på kandidatuddannelser – fx. arkitektskolen, journalisthøjskolen, sociologistudiet vedr. landdistriktsudvikling, småøernes særlige dannelse og kultur, cirkulær økonomi 2)
- planlæggere og landdistriktskonsulenter
- øboer, der er engagerede i udvikling af "deres ø". 3)

Ad 1. Vi har indledt samarbejde med Jyderup Højskole, som ønsker at lægge kurser på Øernes Højskole om Bæredygtigt Fiskeri som led i deres linje Grøn Guerilla.

Ad 2. Vi har indledt samarbejde med Gruppen Cirkulær Økonomi i Landskabsarkitekturen, hvor en repræsentant kommer og holder oplæg og står for workshop på et af kurserne.

Ad 3. Vi har et tæt samarbejde med Ø Filosof Jørgen Rasmussen og Sociolog Jens Vesterskov Andersen, som begge arbejder med småøernes problemstillinger set i fra hver deres synsvinkel. De kommer i 2020 og afholder kurset: Småøerne - hvad skal vi med dem?

Undervisere

Højskolens undervisning varetages af kompetente undervisere og oplægsholdere, som hyres fra kursus til kursus. I programmet for 2020 optræder en lang række af kendte og erfarne undervisere. Arkitekter og bæredygtige håndværkere, sociologer, filosoffer, landdistrikt udviklere, kunstnere, kokke, bæredygtige og innovative fødevareproducenter.

Derudover er lokale inddraget i kurserne som oplægsholdere og underholdere for at skabe så tæt en forbindelse til lokalmiljøet som muligt.

Netværk skabes hele tiden og nye kompetencer byder sig til, og på denne måde skabes netværk og videndeling på øen og til andre relevante undervisnings og udviklingsmiljøer i Danmark og resten af Verden.

I 2020 ansættes en deltidsforstander til at varetage den daglige drift med kursusudbud, ansættelse af lærere og økonomistyring.

Målet er på sigt at få ansat en fuldtidsforstander

Udover at tilbyde kurser har højskolen følgende funktioner:

- **Beboerinddragelse og netværk på øen:** Der er en meget positiv stemning på Sejerø omkring etablering af Højskolen. Den skal bibeholdes og næres ved at Højskolen og kursisterne samarbejder med såvel øens fastboende som sommerhusejere og erhvervsdrivende, som i videst muligt omgang inddrages i forbindelse med etablering af bæredygtige projekter på øen. Derved lærer hele ø-samfundet noget om forretningsudvikling, samvirke og bæredygtighed - i gennem praksis og videndeling.
Lokalt samlingssted: Øernes Højskole skal også fungere som samlingssted / forsamlingshus for lokalmiljøet - som supplement til det eksisterende kulturhus.
 - månedlige folkekøkkener med forskellige temaer.
 - højskoleaftener med sang og debat
 - work-shops hvor højskoleelever står for inddragelse af lokalbefolkningen i konkrete projekter og viser deres produkter frem
 - afholdelse af jule- og påskemarked
 - overnatningssted og festlokale for øboere, sommerhusejere og turister. Højskolen har p.t forespørgsel fra flere, som ønsker at bruge Højskolen til dette formål.
 - Udlejning af sheltere som findes i Højskolens have
- **Forretning:** Øernes Højskole driver en forretning – Caravanen på Havnen - med salg af bæredygtige fødevarer – ex. is, kaffe og salttolerante afgrøder.
- **Indgå i netværk - og videndeling** med beslægtede faglige miljøer.
- **Eksperimentarium for bæredygtige løsninger:** Som nævnt ovenfor har skolen en funktion som eksperimentarium for bæredygtige løsninger med tilknytning til en række fagområder – fødevarer, energiløsninger, arkitektur og byggeri og design.